

Експертний висновок
до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

«Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування доходів від провадження ігрового бізнесу» (реєстраційний № 2713-2 від 22.01.2020), внесений народним депутатом України Дубінським О. А.

2. Завдання законопроекту

Відповідно до пояснювальної записки до проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування доходів від провадження ігрового бізнесу» метою законопроекту є створення сучасної та ефективної системи оподаткування доходів від провадження азартних ігор.

Законопроектом, що розглядається, пропонується внести зміни до Податкового кодексу України (далі – Кодекс) з метою врегулювання норм оподаткування у сфері діяльності з організації та проведення азартних ігор, в тому числі лотерей, а саме:

викласти в новій редакції підпункт «е» підпункту 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 Кодексу, яким надається визначення безнадійної заборгованості, відповідно до якого до безнадійної заборгованості буде віднесено частину призового (виграшного) фонду лотереї, що станом на 31 грудня відповідного року залишилась незапитаною з будь-яких причин переможцями такої гри у встановлений умовами проведення лотереї строк (термін);

виключити з пункту 14.1 статті 14 Кодексу підпункти 14.1.101, 14.1.197, 14.1.200, якими надано визначення термінів «лотерея», «проведення лотереї», «призовий (виграшний) фонд»;

внести зміни до підпункту 14.1.271 пункту 14.1 статті 14 Кодексу щодо визначення терміну «дохід від проведення лотерей»;

доповнити пункт 14.1 статті 14 Кодексу новими підпунктами 14.1.271¹, 14.1.278, якими відповідно надається визначення термінів «дохід від проведення азартних ігор, крім лотерей», «приз (виграш)»;

доповнити статтю 14 Кодексу новим пунктом 14.3, яким пропонується терміни у сфері організації та проведення азартних ігор, не визначені у статті 14, вживати з урахуванням Закону України «Про державне регулювання діяльності з організації та проведення азартних ігор».

В частині оподаткування податком на прибуток підприємств пропонується:

викласти у новій редакції підпункт 134.1.4 пункту 134.1 статті 134 Кодексу, яким передбачити, що об'єктом оподаткування є дохід від проведення лотерей та дохід від проведення азартних ігор, крім лотерей;

внести зміни до пункту 136.4 та виключити пункт 136.6 статті 136, визначивши, що під час провадження діяльності з організації та проведення азартних ігор одночасно із ставкою податку на прибуток встановлюється ставка податку на дохід у розмірі:

25 відсотків від доходу організації та проведення азартних ігор казино через мережу Інтернет, організації та проведення ігор в залах гральних автоматів;

25 відсотків від доходу, отриманого від організації та проведення букмекерської діяльності;

25 відсотків від доходу від проведення державних лотерей;

внести зміни до пункту 137.8 статті 137 Кодексу, встановивши щоквартальну сплату податку на дохід суб'єктами, які здійснюють організацію та проведення азартних ігор;

внести зміни до пункту 141.5 статті 141 Кодексу та визначити в ньому особливості оподаткування діяльності з організації та проведення азартних ігор;

виключити зі статті 141 Кодексу пункт 141.8, яким встановлені особливості оподаткування суб'єктів, що здійснюють випуск та проведення лотерей;

виключити пункт 48 підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, яким встановлені перехідні положення щодо збільшення розміру ставок податку на дохід від операцій з випуску та проведення лотерей;

встановити, що тимчасово, до першого числа місяця, наступного за місяцем офіційного оприлюднення центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, інформації про введення в промислову експлуатацію системи онлайн моніторингу, передбаченої Законом України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор», організаторами азартних ігор в казино та в залах гральних автоматів при розрахунку доходу від проведення таких азартних ігор не враховуються ставки в іграх на гральних автоматах, та виграші, отримані від таких ігор.

Крім того, передбачається виключити з бази оподаткування податком на доходи фізичних осіб доходи у вигляді виграшів та призів від участі в азартних іграх.

Інформація про доходи фізичних осіб у вигляді виграшів та призів в азартних іграх не персоніфікується. З метою фінансового моніторингу відповідно до статті 15 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» організатор азартних ігор, який здійснює виплату гравцю доходу у вигляді виграшу у азартній грі, виконує функції податкового агента і надає інформацію до контролюючого органу щодо суми такого доходу.

Також законопроектом передбачається внести зміни до підпункту 196.1.4 пункту 196.1 статті 196 Кодексу, а саме виключити із переліку операцій, що не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість, операції із внесення ставки з метою укладення парі та виплати виграшу суб'єктом господарювання, який проводить парі (букмекерське парі, парі тоталізатора).

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Прийняття та реалізація положень законопроекту вплине на показники бюджетів.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

До пояснювальної записки до законопроекту не надано обґрунтованих фінансово-економічних розрахунків та пропозицій щодо оцінки впливу на показники бюджету, у зв'язку із чим обрахунок втрат бюджету здійснити неможливо. Зокрема, не надано інформації щодо прогнозованої суми доходів, що будуть отримані від організації та проведення азартних ігор, діяльності з організації та проведення лотерей.

Вартісна величина впливу на дохідну частину бюджетів в частині податку на прибуток підприємств та податку на доходи фізичних осіб буде залежати від суми доходів, отриманих від організації та проведення азартних ігор, діяльності з організації та проведення лотерей.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Пропозицій щодо можливостей фінансового забезпечення у цьому бюджетному періоді законопроектом не передбачено.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Проект Закону не відповідає нормам статті 27 Бюджетного кодексу України, згідно з якою до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки).

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Законопроектом пропонується суттєве зменшення бази оподаткування обсягу ринку азартних ігор завдяки звільненню від оподаткування суми виграшів в азартних іграх, в тому числі лотереях, та передбачається зміна моделі оподаткування податком на прибуток підприємств, яка запроваджена у Кодексі.

Пропонується встановити ставку у розмірі 25 відсотків від доходу організації та проведення азартних ігор казино через мережу Інтернет, організації та проведення ігор в залах гральних автоматів; доходу, отриманого від організації та проведення букмекерської діяльності; доходу від проведення державних лотерей. При цьому, сума доходу від проведення азартних ігор зменшуватиметься на суму випланих гравцям протягом цього звітного періоду виграшів в азартні ігри; а сума доходу від проведення лотерей – на суму призового (виграшного) фонду лотерей.

Крім того, законопроектом скасовується передбачена Кодексом норма щодо заборони зменшувати фінансовий результат до оподаткування на суму нарахованого податку на дохід и встановлюється норма, відповідно до якої нарахований суб'єктом, що здійснює діяльність з організації та проведення азартних ігор, податок на дохід буде різницею і зменшуватиме фінансовий результат до оподаткування такого суб'єкта.

Слід зазначити, що запропоновані зміни призведуть до втрат бюджету з податку на прибуток підприємств.

Щодо запропонованого звільнення від оподаткування податком на доходи фізичних осіб доходів у вигляді виграшів та призів, отриманих в результаті участі в азартних іграх, слід зазначити, що пунктом 167.1 статті 167 Кодексу встановлена єдина базова ставка податку на доходи фізичних осіб у розмірі 18 відсотків для трудових, підприємницьких, пенсійних та пасивних (крім дивідендів) доходів, а також на виграші (призи). Єдина базова ставка податку на доходу фізичних осіб була запроваджена з метою вирівнювання податкового навантаження на усі доходи фізичних осіб, незалежно від їх статусу, професії та місця походження оподатковуваних доходів, що узгоджується з принципом податкової рівності усіх платників перед законом, встановленим підпунктом 4.1.2 пункту 4.1 статті 4 Кодексу.

Тож, реалізація вищезазначених положень законопроекту призведе до звуження бази оподаткування і зменшення дохідної частини державного та місцевих бюджетів від надходжень податку на доходи фізичних осіб та військового збору.

Таким чином, законопроектом пропонується суттєве зменшення бази оподаткування обсягу ринку азартних ігор, в тому числі лотерей, а саме звільнення від оподаткування суми виграшів в азартних іграх, в тому числі лотереях. При цьому слід зазначити, що в залежності від виду азартної гри, лотереї сума виграшів (призового фонду) складає до 98 відсотків від загального обсягу прийнятих ставок. Отже, законопроектом, що розглядається, створюються умови для оподаткування лише 2 відсотків від обсягу прийнятих ставок (ринку азартних ігор, в тому числі лотерей).

Стосовно пропозиції щодо виключення із переліку операцій, що не є об'єктом

оподаткування податком на додану вартість, операції із внесення ставки з метою укладення парі та виплати виграшу суб'єктом господарювання, який проводить парі (букмекерське парі, парі тоталізатора), слід зазначити таке.

Згідно з пунктом 185.1 статті 185 Кодексу об'єктом оподаткування податком на додану вартість є операції платників податку з постачання товарів та послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України відповідно до статті 186 Кодексу.

Разом з цим, згідно із підпунктами 14.1.185 та 14.1.191 пункту 14.1 статті 14 Кодексу постачання товарів та послуг передбачає, зокрема, передачу права власності на такі товари та послуги. Оскільки операції із внесення ставки з метою укладення парі та виплати виграшу суб'єктом господарювання, який проводить парі (букмекерське парі, парі тоталізатора), не передбачають зміну власника товарів (послуг) та передачу права на їх розпорядження, зазначені операції визначено як такі, що не є об'єктом оподаткування.

Таким чином, пропозиція щодо внесення змін до підпункту 196.1.4 пункту 196.1 статті 196 Кодексу суперечить визначенню об'єкта оподаткування податком на додану вартість.

Одночасно зазначаємо, що 16 січня 2020 року Верховною Радою України прийнято в першому читанні законопроект «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» (реєстраційний № 2285-д від 18.12.2019), у якому встановлюється більша кількість видів діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор, ніж це передбачено законопроектом «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування доходів від провадження ігорного бізнесу». Так, частиною п'ятою розділу I законопроекту, що розглядається, взагалі не передбачено оподаткування доходу, отриманого від провадження діяльності з організації та проведення азартних ігор в покер, та доходу, отриманого від провадження діяльності з організації та проведення азартних ігор в гральних закладах казино.

Ураховуючи те, що прийняття законопроекту передбачає суттєве зменшення податкових надходжень до бюджетів від грального бізнесу та те, що на даний час Верховною Радою України не прийнято закон щодо легалізації грального бізнесу (законодавчо не визначена майбутня модель врегулювання сфери азартних ігор в Україні), розгляд проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування доходів від провадження ігорного бізнесу» є передчасним.

Таким чином, проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування доходів від провадження ігорного бізнесу» (реєстраційний № 2713-2 від 22.01.2020) не підтримується.

Заступник Міністра фінансів України

Павло ХОДАКОВСЬКИЙ